

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/357/2015
Identifikačné číslo spisu:	1207221892
Dátum vydania rozhodnutia:	06.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1207221892.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Bytového družstva „Centrum“ v Bratislave, so sídlom v Bratislave, Záhradnícka č. 25, zastúpeného JUDr. Dušanom Jovankovičom, advokátom so sídlom v Bratislave, Doležalova č. 5, proti žalovanej L. Q., bývajúcej v W., zastúpenej JUDr. Samuelom Baránikom, advokátom so sídlom v Bratislave, Podjavorinskej č. 7, o zaplatenie 3 752,60 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 182/2009, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. júla 2011 sp. zn. 15 Co 216/2010, takto

rozhodol:

D o v o l a n i e o d m i e t a .

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 15. marca 2010 č.k. 7 C 182/2009-83 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 672,74 € s 8,5 % úrokom z omeškania ročne od 27. februára 2008 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti (o zaplatenie istiny) žalobu zamietol, resp. konanie zastavil (o zaplatenie úroku z omeškania). O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že žalobca bol vlastníkom nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území A. zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX ako rodinný dom súpisné č. II-XXX postavený na parcele č. XXXXX/4 (na N.), resp. bytu č. 02 nachádzajúceho sa na prízemí tohto rodinného domu. Žalovaná bola nájomníčkou tohto bytu od 1. marca 1983 do 30. júna 2006, pričom za uvedené obdobie zapratala byt aj spoločné priestory rodinného domu zdraviu škodlivým, závadným odpadom, ktorý napriek opakovaným výzvam odmietla vypratať. V priebehu konania to potvrdila a pripustila, že žalobcu poverila, aby obstaral vypratanie priestorov v prípade, že ich sama nevypracie do dohodnutého termínu. Vzhľadom na to, že spoločné priestory domu nevypratala, dal ich vypratať žalobca. Konaním žalovanej mu vznikla škoda, náhrady ktorej sa domáha. Tým, že zaplatil firme, ktorá uskutočnila vypratanie, dezinfekciu a deratizáciu predmetných priestorov, mu vznikli náklady, ktoré je povinná zaplatiť žalovaná (§ 728 Občianskeho zákonníka). Suma požadovaná v žalobe však podľa názoru súdu prvého stupňa, ku ktorému dospel na základe výsledkov vykonaného dokazovania, nezodpovedala skutočnému rozsahu vypratania a nevyhnutným nákladom s tým spojeným, preto žalobe vyhovel iba sčasti a vo zvyšku ju zamietol ako

neopodstatnenú. Vzhľadom na omeškanie žalovanej priznal žalobcovi aj úroky z omeškania. Zastavujúci výrok odôvodnil tým, že žalobca vzal žalobu sčasti späť. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 13. júla 2011 sp. zn. 15 Co 216/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.), pričom sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Aj odvolací súd mal výsledkami vykonaného dokazovania dostatočne preukázané, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody, ktorá mu vznikla zaplatením súm vyfakturovaných firmou, ktorá spoločné priestory vypratala, dezinfikovala a deratizovala. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalovaná v konaní nepreukázala svoje tvrdenie, že len pod nátlakom sa so žalobcom dohodla na vypratani bytu spoločných priestorov žalobcom v prípade, že tak sama neurobí do určitého dňa. Výsledkami vykonaného dokazovania taký nátlak na žalovanú preukázaný nebol. Odvolací súd za správny označil aj záver prvostupňového súdu, že suma, zaplatenie ktorej uložil žalovanej, je primeraná rozsahu činností nevyhnutných na vypratanie a vyčistenie bytu a spoločných priestorov domu. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 2 O.s.p.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie s tým, že rozhodnutia súdov vychádzajú z neúplných skutkových zistení. Odvolací súd sa náležitým spôsobom nevyporiadal so všetkými jej odvolacími námietkami, neprihliadol na „agresívne konanie“ žalobcu, ktorý násilným spôsobom vnikol do nehnuteľnosti v čase, keď bola na liečení, následne jej znemožnil vstup do bytu a donútil ju podpísať listinu, ktorou poverila žalobcu vypratani bytu a priestorov na jej náklady. Odvolací súd nepriznal opodstatnenie argumentácii žalovanej, že väčšina vypratávaných vecí nebola v jej vlastníctve, prípadne išlo o komunálny odpad. Za významné označila to, že súd prvého stupňa vec posudzoval podľa ustanovení o príkaznej zmluve (§ 728 Občianskeho zákonníka), odvolací súd ale (na rozdiel od toho) podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o náhrade škody. Odvolací súd teda prekvapujúco založil svoje rozhodnutie na ustanoveniach, ktoré dovedy neboli použité, a nerešpektovaním § 213 ods. 2 O.s.p. odhal žalovanej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.). K procesnej vade konania došlo tiež tým, že odvolací súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, ktoré je v dôsledku toho nepreskúmateľné (napríklad nemožno zistiť, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri posudzovaní námietky žalovanej, že žalobca uplatnil právo žalobou v rozpore s dobrými mravmi). Oba súdy rozhodli bez náležitého zistenia rozhodujúcich skutkových okolností a v dôsledku toho prejednávajú vec nesprávne právne posúdili. Z týchto dôvodov žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že súdy rozhodli na podklade správnych skutkových a právnych záverov. Žiadal preto neopodstatnené dovolanie žalovanej zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha aj v dovolacom konaní určitým obmedzeniam.

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, je dovolanie mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Pokiaľ je odvolanie zásadne prípustné (ak Občiansky súdny poriadok v prípade niektorých

rozhodnutí výslovně neustanovuje jinak), dovolanie - naopak - je prípustné, len ak to Občiansky súdny poriadok výslovně uvádza. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Vzhľadom na to, že najvyšší súd nemá v dovolacom konaní možnosť preskúmať správnosť každého rozhodnutia odvolacieho súdu, nemá ani neobmedzenú možnosť „zjednať“ nápravu dôsledkov prípadných nedostatkov, chýb, neúplností alebo iných nesprávností vyskytujúcich sa v rozhodnutiach všeobecných súdov. Zodpovedá to plne zásade, podľa ktorej právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej; to platí aj pre dovolacie konanie (I. ÚS 4/2011).

Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť mimoriadneho opravného prostriedku dovolateľa pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu účastníka stojaceho na opačnej procesnej strane. Porušenie princípov spravodlivého procesu totiž spočíva „v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa“ (II. ÚS 172/03).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj Roseltrans proti Rusku, rozsudok z roku 2005). Vo veci Abdullayev proti Rusku (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad Sutyazhnik proti Rusku (rozsudok z 23. júla 2009) alebo Bulgakova proti Rusku (rozsudok z 18. januára 2007)].

Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na krajné výnimky z tejto zásady. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad.

Konštatovanie Ústavného súdu Slovenskej republiky obsiahnuté v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 617/2012, podľa ktorého „už samotné chápanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku opodstatňuje reštriktívny prístup najvyššieho súdu k dovolacím dôvodom“, je plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

2. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Občiansky súdny poriadok pripúšťa dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ďalej proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), a napokon proti rozsudku, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vo výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, lebo po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo b/ ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Dovoláním žalovanej nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale potvrdzujúci rozsudok, ktorý nemá znaky uvedené v § 238 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyjadril svoj názor, ktorým by bol odvolací súd viazaný (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie žalovanej preto podľa § 238 O.s.p. nie je prípustné.

Dovolanie žalovanej by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné, len ak v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedených ustanovení nie je významné tvrdenie účastníka, že k vade takej povahy došlo, ale len záver (zistenie) odvolacieho súdu, že v procesnej vade uvedenej v § 237 O.s.p. skutočne došlo.

Dovolateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietala a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

3. Žalovaná tvrdí, že jej bola odňatá možnosť pred súdom konať.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny a zákonu sa prieciaci postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a svojím postupom pri vedení konania odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

3.1. Pokiaľ žalovaná namietala, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, odvolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, a 7 Cdo 38/2012). Ak k

tejto nesprávnosti v niektorom súdnom konaní dôjde, nezakladá procesnú vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p.

Neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení môže prípadne viesť k tzv. inej procesnej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.); vadu takej povahy ale možno úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní (o tento prípad ale v danej veci nejde). Sama tzv. iná vada prípustnosť dovolania nezakladá.

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď viaceré uznesenia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

3.2. Pokiaľ žalovaná namietala, že rozhodnutia súdov sú nedostatočne odôvodnené, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu už dávnejšie (viď R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za „inú vadu konania“, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Správnosť takejto nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003)].

3.3. Nedôvodná je tiež námietka žalovanej tom, že odvolací súd postupoval v rozpore ustanovením § 213 ods. 2 O.s.p., v dôsledku čoho vydal tzv. nepredvídateľné rozhodnutie.

V zmysle uvedeného ustanovenia platí, že ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili.

Najvyšší súd v rozhodnutí publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 33/2011 konštatoval, že pokiaľ odvolací súd nevyzval účastníka konania v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p., aby sa vyjadril k možnému použitiu tohto ustanovenia právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je podľa názoru odvolacieho súdu pre rozhodnutie vo veci rozhodujúce, odňal účastníkovi konania možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

O prípad, v ktorom je povinnosťou odvolacieho súdu postupovať podľa § 213 ods. 2 O.s.p., ide vtedy, keď odvolací súd dospeje k záveru, že sa na vec vzťahuje také ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní zo strany súdu prvého stupňa nebolo použité, je však pre rozhodnutie vo veci určujúce, lebo odvolací súd mieni na podklade tohto ustanovenia konštituovať alebo deklarovať práva a

povinnosti účastníkov konania.

V danom prípade súd prvého stupňa pri právnom posudzovaní veci aplikoval jednak ustanovenia o náhrade škody (§ 415, § 417 ods. 1, § 420 ods. 1 a § 442 Občianskeho zákonníka), jednak ustanovenia o príkaznej zmluve (§ 728 Občianskeho zákonníka). V odôvodnení svojho rozsudku konštatoval, že „pokiaľ dal navrhovateľ tieto priestory vypratať a za ich vypratanie zaplatil, vznikla mu škoda (zmenšenie jeho majetku) v dôsledku porušenia právnej povinnosti zo strany žalovanej“. Zároveň ale poukázal aj na to, že žalovaná žalobcu poverila, aby za istých okolností vypratával byt a „pokiaľ teda žalobca vypratával byt žalovanej a postaral sa o odvoz odpadu, splnil iba príkaz žalovanej“. Dovolací súd (bez toho, aby sa vyjadroval k správnosti takéhoto postupu - viď tiež ďalej 4.) konštatuje, že prvostupňový súd súbežne uvažoval o dvoch právnych vzťahoch a z nich vyplývajúcich dvoch nárokoch žalobcu.

Odvolací súd, stotožniac sa so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa, pri právnom posudzovaní veci neuvažoval vo dvoch rovinách tak, ako súd prvého stupňa; vo svojom rozhodnutí sa už nezmenil o vzťahu účastníkov tohto konania ako o vzťahu založenom príkaznou zmluvou. Odvolací súd svoje právne úvahy sústredil výlučne na vzťah zodpovednosti za škodu spôsobenú žalovanou žalobcovi „zaplatením nákladov na vypratanie spoločných priestorov, ako aj bytu“. I keď to odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku výslovne neuviedol, je zrejmé, že aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o náhrade škody, teda nie iné ustanovenia právneho predpisu, než už pred ním aplikoval súd prvého stupňa.

Vzhľadom na to, že odvolací súd dospel k názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci (prvostupňovým súdom) bolo použité, nebolo jeho povinnosťou postupovať podľa § 213 ods. 2 O.s.p. To zároveň opodstatňuje konštatovanie, že odvolací súd nerozhodol nečakane (nepredvídateľne) na právnom závere, ktorý je odlišný od právneho záveru súdu prvého stupňa. Nejde teda o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd v merite veci za rozhodujúcu považoval skutočnosť, ktorá nebola predtým predmetom posudzovania súdom prvého stupňa (viď tiež uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 102/2008), resp. rozhodnutie z pohľadu výsledkov konania na súde prvého stupňa „nečakane“ založené na nepredvídateľne iných („nových“) dôvodoch, než na ktorých založil svoje rozhodnutie súd prvého stupňa (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 46/2011).

3.4. Pre prípad, že dovolateľka namieta aj to, že odvolací súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania, dovolací súd poukazuje na to, že podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednanie vždy ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. ale v ostatných prípadoch (než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p. odvolací súd nariadi odvolacie pojednanie alebo toto pojednanie nenariadi, rozhoduje odvolací súd, pričom nie je viazaný ani prípadným návrhom účastníka na nariadenie pojednávania, ani nesúhlasom účastníka s rozhodnutím o odvolaní bez nariadenia pojednávania (pozri obdobne uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 51/2011).

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa zistil v potrebnom rozsahu skutkový stav, a preto nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, súd prvého stupňa nerozhodol podľa § 115a O.s.p., nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžaduje dôležitý verejný záujem. Dovolací súd zastáva názor, že ak odvolací súd za tejto procesnej situácie rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, bol jeho postup v súlade s § 214 O.s.p.

Postupom odvolacieho súdu, ktorý bol v súlade so zákonom, nemohla byť žalovanej odňatá možnosť pred súdom konať.

4. Pokiaľ žalovaná namieta, že v konaní došlo k tzv. inej vade, dovolací súd uvádza, že „iná procesná vada“ je ale (len) relevantný dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorý môže byť úspešne uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra najvyššieho súdu zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

5. Dovolateľka namieta, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) odvolacím súdom, ktorý sa nezaoberal v odvolaní uplatnenou námietkou rozporu konania žalobcu s dobrými mravmi, vypratáním objektu žalobcom pred stanoveným termínom, neprijateľnosťou („agresivitou“) jeho konania a osobnou situáciou žalovanej, v ktorej sa vtedy nachádzala.

K takto formulovanej argumentácii dovolateľky je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Vzhľadom na to, že žalovaná uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, dovolací súd nemohol podrobiť dovolaciemu prieskumu správnosť právnych záverov, na ktorých spočíva dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

6. K vyššie uvedenému dovolací súd poznamenáva, že aj ústavný súd zastáva názor, že „prípádny nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

7. So zreteľom na to, že prípustnosť dovolania žalovanej nevyplyva z § 238 O.s.p. nepotvrdila sa existencia ňou namietanej procesnej vady konania (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ani ďalších vád uvedených v § 237 O.s.p., najvyšší súd odmietol jej dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

8. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania voči žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na jej priznanie (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.